

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL 207 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi 3, 3 kredit, 6 AKTS
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2026/2027-cı tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos. Xatirə Yusifova
	E-mail:	yusifova.xatira@mail.ru
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Nərimanov korpusu
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda
Prerekvizitlər	AZLL 109 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi-2	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Dərsliklər: 1. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009. 2. Əlyar Səfərli, Xəlil Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı (dərslik) Bakı, Maarif, 1998. 3. Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, 212 s. 4. F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslik) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, 488 s. Əlavə ədəbiyyat: 1. Qarayev N. "XIX əsr Azərbaycan ədəbi məclisləri" Bakı, Nurlan, 2012 s. 325 2. Quliyeva M. Klassik Şərq poetikası. Bakı, Yazıçı, 1991 3. Quliyeva M. Şərq poetikasının əsas kateqoriyaları. Bakı, Maarif, 2010 4. Paşa Kərimov. XVII əsr anadilli Azərbaycan poeziyası (İcmal və portret oçerklər), Bakı, "Nurlan", 2012. s. 200 5. Paşa Kərimov. XVII əsr anadilli Azərbaycan lirikası. Bakı, "Elm və Təhsil", 2012. s.354 6. F. Köçərli. Azərbaycan ədəbiyyatı (iki cildə), I cild, Bakı, Elm, 1978, 600 s. 7. F. Köçərli. Azərbaycan ədəbiyyatı (iki cildə), II cild, Bakı, Elm, 1981, 460 s. 8. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. (6 cildə) III c., Bakı, Elm nəşr., 2009, 754 s. 9. Y. Qarayev. Realizm: sənət və həqiqət. "Elm" nəşriyyatı, Bakı, 1980, 258 s. Qaynaqlar: 1. Azərbaycan klassik ədəbiyyatından seçmələr (3 cildə). I, II və III cildlər. Bakı, "Şərq-Qərb", 2005. 2. Məhəmməd Əmani. Əsərləri. Bakı, "Şərq-Qərb", 2005 3. Fə dai. "Bəxtiyarname". Bakı, "Şərq-Qərb", 2006. 4. Məsihi. "Vərqa və Gülşar", Bakı, "Şərq-Qərb", 2005. 5. Saib Təbrizi. Seçilmiş əsərləri, Bakı, "Şərq-Qərb", 2006 6. Qövsü Təbrizi. Divanı. Bakı, Elm, 2012. 7. Molla Vəli Vədadi. Əsərləri Bakı, Öndər nəşriyyat, 2004. 8. Molla Pənah Vəqif. Əsərləri Bakı, "Şərq-Qərb", 2004. 9. A. Bakıxanov. Seçilmiş əsərləri. Bakı, "Şərq-Qərb", 2005. 10. Qasım Bəy Zakir. Əsərləri. Bakı, "Şərq-Qərb", 2006	
Tədris metodları	Mühazirə	+
	Qrup müzakirəsi	+
	Praktiki tapşırıqlar	+

Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	noyabr 2026	30
	Davamiyyət	dekabr 2026	5
	Fəalliq	dekabr 2026	5
	Quiz	oktyabr 2026	5
	Quiz	dekabr 2026	5
	Layihə	dekabr 2026	10
	Final imtahanı	yanvar 2026	40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Fənnin təsviri Fənn XVII əsrdən XIX əsrin ikinci yarısınaq Azərbaycan ədəbiyyatının keçdiyi əsas inkişaf mərhələlərinin, aparıcı ədəbi istiqamət və meyllərin, həmin dövrdə fəaliyyət göstərmiş görkəmli şair və yazıçıların yaradıcılığının sistemli şəkildə öyrənilməsinə həsr olunur. Kurs çərçivəsində Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi-mədəni və ictimai-estetik konteksti nəzərə alınmaqla, müxtəlif mərhələlərdə ədəbi düşüncənin inkişaf xüsusiyyətləri, klassik ədəbi ənənələrin davamlılığı və transformasiyası, yeni ədəbi meyllərin meydana gəlməsi və inkişafı araşdırılır. Fənnin əsas istiqamətlərindən biri yazılı və şifahi ədəbiyyatın qarşılıqlı əlaqəsinin öyrənilməsidir. Şifahi xalq yaradıcılığının yazılı ədəbiyyata təsiri, yazılı ədəbiyyatda folklor motiv, obraz və süjetlərinin istifadəsi, eləcə də yazılı ədəbi nümunələrin xalq yaradıcılığı ilə qarşılıqlı münasibəti konkret bədii mətnlər əsasında təhlil edilir. Bununla yanaşı, klassik Şərq və Azərbaycan ədəbiyyatı ənənələrinin XVII–XIX əsrlər ədəbi prosesində davamı, yenidən mənalandırılması və poetik transformasiyası diqqət mərkəzində saxlanılır. Kursda dövrün əsas ədəbi simalarının yaradıcılığı janr, mövzu, ideya, obraz, poetik dil və üslub xüsusiyyətləri baxımından araşdırılır. Lirik və epik janrların inkişafı, klassik poetik formaların qorunması və yenilənməsi, ictimai-sosial, fəlsəfi-etik, məhəbbət, vətən, insan və mənəviyyat kimi mövzuların ədəbiyyatda əks olunması konkret bədii nümunələr əsasında izlənilir. Eyni zamanda, XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycan ədəbiyyatında müşahidə olunan yeniləşmə meylləri, ədəbi-estetik düşüncədə dəyişikliklər və yeni yaradıcılıq istiqamətlərinin formalaşması əvvəlki ədəbi ənənə ilə əlaqəli şəkildə nəzərdən keçirilir. Fənnin tədrisi zamanı bədii mətnlərin oxusu və təhlili, müqayisəli yanaşma, mənbələrlə iş, ədəbi-tarixi faktların qiymətləndirilməsi və tələbələrin müstəqil fikir yürütmə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi əsas metodoloji istiqamətlər kimi müəyyənləşdirilir. Tələbələr yalnız ədəbi fakt və müəllif yaradıcılığı haqqında məlumat əldə etməklə kifayətlənmir, həmçinin bədii mətnləri tarixi-ədəbi kontekst daxilində təhlil etməyi, müxtəlif ədəbi hadisələr arasında əlaqə yaratmağı və öz elmi-analitik mövqelərini əsaslandırmağı öyrənirlər. Beləliklə, fənn XVII əsrdən XIX əsrin ikinci yarısınaq Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf dinamikasını, ənənə və yenilik münasibətini, yazılı və şifahi ədəbi irsin qarşılıqlı təsirini və dövrün aparıcı ədəbi simalarının yaradıcılıq xüsusiyyətlərini kompleks şəkildə öyrənməyi qarşıya məqsəd qoyur.		
Kursun məqsədləri	Fənnin məqsədi Fənnin əsas məqsədi XVII əsrdən XIX əsrin ikinci yarısınaq Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf prosesini tarixi və ədəbi ardıcılıq əsasında sistemli şəkildə öyrənmək, tələbələrdə bu dövrün ədəbi hadisələri, əsas inkişaf istiqamətləri, aparıcı ədəbi meylləri və görkəmli nümayəndələrinin yaradıcılığı haqqında nəzəri və praktik biliklər formalaşdırmaqdır. Fənnin tədrisi prosesində Azərbaycan ədəbiyyatının həmin dövrdəki inkişaf xüsusiyyətləri tarixi, ictimai-mədəni və ədəbi-estetik kontekstlə əlaqəli şəkildə nəzərdən keçirilir. Klassik ədəbi ənənələrin davamlılığı və transformasiyası, yeni ədəbi meyllərin meydana gəlməsi və inkişafı, yazılı və şifahi ədəbiyyatın qarşılıqlı əlaqəsi, folklor ənənələrinin yazılı ədəbiyyatda		

	təzahürü konkret bədii mətnlər və ədəbi nümunələr əsasında araşdırılır. Fənnin məqsədlərindən biri də tələbələrdə bədii mətnlə müstəqil işləmək, onun mövzu, ideya, janr, obraz, poetik dil və üslub xüsusiyyətlərini müəyyənləşdirmək, müxtəlif müəllif və ədəbi nümunələri müqayisəli şəkildə təhlil etmək bacarıqlarının inkişaf etdirilməsidir. Bu prosesdə tələbələrin ədəbi-tarixi faktları elmi mənbələr əsasında qiymətləndirmək, müxtəlif yanaşmaları müqayisə etmək və əldə etdikləri nəticələri əsaslandırmaq bacarıqlarının formalaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilir. Fənnin tədrisi nəticəsində tələbələr XVII əsrdən XIX əsrin ikinci yarısınaq Azərbaycan ədəbiyyatında baş verən əsas dəyişiklikləri və yeniləşmə proseslərini ardıcıl şəkildə mənimsəyir, həmin dövrün ədəbi irsini əvvəlki klassik ənənə ilə əlaqəli şəkildə dərk edir və konkret bədii mətnlərin təhlili əsasında ədəbi prosesin inkişaf qanunauyğunluqlarını müəyyənləşdirirlər. Beləliklə, fənnin məqsədi yalnız müəyyən bir tarixi dövrün ədəbi irsi haqqında bilik verməklə məhdudlaşmır; eyni zamanda tələbələrdə ədəbi-tarixi düşüncə, mətn təhlili, müqayisəli yanaşma, elmi mənbələrlə işləmək, müstəqil araşdırma aparmaq və elmi nəticələri əsaslandıraraq təqdim etmək bacarıqlarının formalaşdırılmasına xidmət edir. Bu bilik və bacarıqlar tələbələr üçün Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin sonrakı inkişaf mərhələlərinin, xüsusilə XIX əsrin ikinci yarısı və XX əsr ədəbi proseslərinin daha dərinə və sistemli şəkildə mənimsənilməsi üçün zəruri elmi baza yaradır.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Fənnin təlim nəticələri FTN 1. Tələbə XVII əsrdən XIX əsrin ikinci yarısınaq Azərbaycan ədəbiyyatının əsas inkişaf mərhələlərini, aparıcı ədəbi istiqamət və meyillərini, dövrün əsas anlayışlarını və nəzəri müddəalarını, habelə klassik ədəbi ənənələrin davamlılığı və transformasiyası xüsusiyyətlərini izah edə biləcək. FTN 2. Tələbə öyrənilən dövrün əsas ədəbi nümunələrini, müəllif yaradıcılığını, janr, mövzu, ideya, obraz, poetik dil və üslub xüsusiyyətlərini təhlil və müqayisə edə biləcək; yazılı və şifahi ədəbiyyat arasındakı qarşılıqlı əlaqələri konkret bədii nümunələr əsasında müəyyənləşdirə biləcək. FTN 3. Tələbə Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi və nəzəri inkişafı ilə bağlı əldə etdiyi bilikləri konkret bədii mətnlərin təhlilinə, ədəbi hadisələrin şərhinə, müəllif yaradıcılığının qiymətləndirilməsinə və müxtəlif ədəbi proseslər arasında əlaqələrin müəyyənləşdirilməsinə tətbiq edə biləcək. FTN 4. Tələbə Azərbaycan ədəbiyyatının XVII–XIX əsrlər dövrünə dair elmi və biblioqrafik mənbələrdən istifadə edərək, konkret ədəbi nümunə və problemlər üzrə müstəqil araşdırma apara, mənbələrdən əldə etdiyi məlumatları sistemləşdirə və tənqidi qiymətləndirə biləcək. FTN 5. Tələbə apardığı ədəbi təhlil və müstəqil araşdırmanın nəticələrini elmi əsaslarla ümumiləşdirə, irəli sürdüyü fikir və mülahizələri konkret bədii nümunə və elmi mənbələrlə əsaslandırma və nəticələrini akademik tələblərə uyğun şifahi və yazılı formada təqdim edə biləcək.
Qaydalar (tədris siyasəti və davranış), qiymətləndirmə meyarları	Davamiyyət Tələbələrin dərslərdə müntəzəm iştirakı tədris prosesinin mühüm tərkib hissəsidir. Davamiyyət semestr boyunca müəllim tərəfindən qeydiyyatla alınır və semestrin sonunda yekun qiymətləndirməyə daxil edilir. Davamiyyət üzrə maksimum 5 bal nəzərdə tutulur. Üzrsüz səbəbdən buraxılmış hər 4 akademik saat (2 dərs) üçün tələbənin davamiyyət balından 1 bal çıxılır. Üzrlü səbəblər (rəsmi sənəd əsasında) fakültə rəhbərliyinə təqdim olunmalıdır. Davamiyyət norması universitetin daxili qaydalarına uyğun olaraq gözlənilməlidir. Fəallıq Fəallıq balı semestr ərzində tələbələrin dərs prosesində iştirak səviyyəsinə əsasən qiymətləndirilir və maksimum 5 bal təşkil edir. Fəallıq aşağıdakı meyarlar əsasında müəyyən

edilir:Seminar və müzakirələrdə aktiv iştirak.Bədii mətnlərin təhlilində və şərhində fəallıq.Həftəlik dərş proqramına hazırlıqlı gəlmək.Mövzu üzrə əlavə ədəbiyyatdan istifadə və maraq göstərmək.Dərs zamanı verilən suallara cavab vermək və müzakirələrə töhfə vermək

Quiz (Qısa yoxlama)

Semestr ərzində mövzuların mənimsənilmə səviyyəsini yoxlamaq məqsədilə quizlər keçiriləcəkdir.Quizlər aralıq imtahandan əvvəl və final imtahanı ərəfəsində təşkil edilə bilər.Quiz tapşırıqları əsasən açıq tipli suallar şəklində olacaqdır. Quizlərin məqsədi tələbələrin mövzuları ardıcıl və sistemli şəkildə öyrənməsini təmin etməkdir.

Layihə işi

Semestr ərzində tələbələr seçilmiş mövzu üzrə qrup şəklində layihə hazırlayacaq və təqdim edəcəklər. Layihə işi maksimum 10 bal ilə qiymətləndirilir. Layihənin əsas məqsədi tələbələrin:

tədqiqat aparmaq,

analitik düşünmək,

yaradıcı təqdimat hazırlamaq,

ədəbi mətnləri müxtəlif formalarda təqdim etmək bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir.

Layihə aşağıdakı istiqamətlər üzrə həyata keçirilə bilər:

1.Elmi-tədqiqat təqdimatı.

Dövrün ictimai-tarixi şəraiti.Yazıcının həyatı və yaradıcılığı

Əsərlərin ideya-məzmun xüsusiyyətləri

2. Bədii təqdimat.

Şeirin klassik üslubda (musiqi fonu ilə) oxunuşu. Müasir interpretasiya (intonasiya, pauza, emosional vurğu, diksiyanın aydınlığı və s.).Mətnin məzmununun düzgün qavranılması və emosional çatdırılması

3. Rollu oyun və səhnələşdirmə

Dövrün ziyalıları arasında dialoqun qurulması. XIX əsr ədəbi məclisinin səhnələşdirilməsi. “Əgər bu yazıçılar bu gün yaşasaydı...” mövzusunda dialoq. Kostyum, dil üslubu və dövrə uyğun davranış elementlərinin təqdim edilməsi əlavə üstünlük hesab olunur.

4. Video layihə

Tələbələr 5–7 dəqiqəlik video layihə hazırlaya bilərlər:

Mini sənədli film

Şeir səsləndirməsi (fon musiqisi və şəkillərlə)

Rollu oyun formatında video

“Bir əsərin izi ilə” adlı qısa film

Slaydlar və səsli izah (narrator) ilə təqdimat

Qiymətləndirmə zamanı yaradıcılıq, məzmunun düzgün təqdimatı, komanda işi və texniki keyfiyyət nəzərə alınacaqdır.

Akademik davranış və etik qaydalar

Dərs zamanı nizam-intizam və akademik etikaya riayət olunmalıdır.

Mobil telefonlardan dərs prosesinə mane olacaq şəkildə istifadə etmək qadağandır.

Plagiat və akademik saxtakarlıq yolverilməzdir və belə hallar universitetin daxili qaydalarına uyğun qiymətləndiriləcəkdir.

Tələbələr müəllim və digər tələbələrə qarşı hörmətli davranmalıdırlar.

İmtahan haqqında

Aralıq imtahanı semestrin ortasında keçirilir və bu vaxta qədər keçilmiş mövzuları əhatə edir. Final imtahanı semestrin sonunda keçirilir və əsasən aralıq imtahanından sonra tədris olunan mövzular əsasında hazırlanır. Hər iki imtahanda tapşırıqlar əsasən açıq tipli suallar şəklində tərtib olunur və tələbələrin:

nəzəri biliklərini,

ədəbi mətnləri təhlil etmək bacarığını,

müqayisəli və analitik düşünmə qabiliyyətini qiymətləndirməyə yönəlir.

İmtahana hazırlaşarkən tələbələr:

Dərs zamanı götürdükləri qeydlərdən,

fənnin iş planında göstərilən əsas və əlavə ədəbiyyatdan, digər elmi mənbələrdən istifadə etməlidirlər.

İmtahan zamanı akademik etik qaydalara əməl olunmalı, köçürmə və digər qeyri-akademik davranışlara yol verilməməlidir.

Fənn çərçivəsində süni intellektdən istifadə haqqında qaydalar:

Bu fənnin tədrisində generativ süni intellekt (GSİ) alətlərindən yalnız tələbənin öyrənmə, tədqiqat və fərdi inkişaf fəaliyyətini dəstəklədiyi, onun müstəqil düşünmə, yazma və təhlil bacarıqlarını əvəz etmədiyi hallarda məqsədyönlü, məsuliyyətli və şəffaf şəkildə istifadəsinə icazə verilir. GSİ fənn üzrə bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə köməkçi vasitə kimi istifadə edilə bilər, lakin tələbənin özünün formalaşdırılmalı olduğu fikir, arqument, təhlil, mətn və yekun nəticələri əvəz etməməlidir.

Tələbə GSİ-dən istifadə etdiyi halda bunu təqdim etdiyi müvafiq iş və ya materialda açıq şəkildə bəyan etməli, istifadə etdiyi GSİ alətini və ondan hansı məqsədlə yararlandığını göstərməlidir. GSİ-dən istifadənin gizlədilməsi və ya GSİ tərəfindən yaradılmış məzmunun tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük və şəffaflıq prinsiplərinin pozulması hesab olunur və tələbə bu pozuntuya görə universitetin müvafiq qaydalarına əsasən məsuliyyət daşıyır.

Eyni zamanda, GSİ tərəfindən yaradılan və ya təqdim olunan məlumatların düzgünlüyünün, etibarlılığının və obyektivliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət tələbənin öz üzərinə düşür. GSİ tərəfindən təqdim olunan məlumatda faktla bağlı səhv, uydurma məlumat və ya istinad, yanlış nəticə və qərəzli məzmun olduqda, həmin məlumatın yoxlanılmadan tələbə tərəfindən təqdim edilən işə daxil edilməsi tələbəni məsuliyyətdən azad etmir. Tələbə istifadə etdiyi məlumatın məzmununa və təqdim etdiyi işin akademik dürüstlük, elmi etibarlılıq və fənnin tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyır.

İmtahanlar və müəllim tərəfindən müstəqil bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi məqsədilə müəyyən edilmiş tapşırıqlar zamanı GSİ alətlərindən istifadəyə yol verilmir. Dərs zamanı ayrı-ayrı tapşırıqlar üçün GSİ-dən istifadəyə xüsusi məhdudiyyət və ya qadağa tətbiq edilə bilər. Bu tədbirlər aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

1. Şifahi və ya yazılı xəbərdarlığın verilməsi
2. Tapşırığın yenidən təqdim edilməsi
3. Tapşırıq üzrə balın azaldılması və ya sıfırlanması (0 bal).

GSİ alətlərindən aşağıdakı məqsədlərlə istifadəyə icazə verilir:

- XVII əsrdən XIX əsrin ikinci yarısınaqədər Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf mərhələləri, ictimai-tarixi və ədəbi-mədəni xüsusiyyətləri üzrə ilkin məlumatların sistemləşdirilməsi;
- mövzu üzrə ilkin ideyaların formalaşdırılması;

	- tədqiqat suallarının müəyyənləşdirilməsi; - məlumatların sistemləşdirilməsi; - mətnin strukturunun planlaşdırılması; - ədəbi anlayışların izahı; - müxtəlif müəllif, əsər və ədəbi hadisələr üzrə müqayisə istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi; - layihə və təqdimatlar üçün ilkin ideya və strukturun hazırlanması. Aşağıdakı hallarda GSI-dən istifadə qadağandır: - aralıq və final imtahanları zamanı; - quizlər zamanı, müəllim tərəfindən ayrıca icazə verilmədikdə; - esse, referat, layihə və digər tapşırıqların bütövlükdə və ya əsas hissəsinin GSI tərəfindən hazırlanması; - GSI tərəfindən hazırlanmış ədəbi təhlilin, arqumentlərin və nəticələrin tələbənin öz işi kimi təqdim edilməsi; - yoxlanılmamış və ya uydurma fakt, sitat və mənbələrin istifadə edilməsi; - GSI tərəfindən hazırlanmış materialın tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi; - şəxsi, konfidensial, məxfi və nəşr olunmamış akademik məlumatların GSI alətlərinə daxil edilməsi.
--	--

Cədvəl			
Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.		XVI əsrin sonu XVII əsrin əvvəllərində Azərbaycanda siyasi şərait, mədəniyyət və ədəbiyyatın vəziyyəti. M Əmani və Fədainin yaradıcılığı haqqında	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 444-535. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 288-308
2.		Məsihinin “Vərqa və Gülşar” əsərinin mövzusu, məzmunu və bədii xüsusiyyətləri. Əsərdəki əsas obrazların təhlili. Bədii mətn üzərində iş.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 565-581. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 308-321
3.		Saib Təbrizinin həyatı və lirikası. Lirikasının mövzu dairəsi, bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 581-602. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 321-332
4.		Qövsü Təbrizinin lirikası, mövzu dairəsi, ideya-bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 602-623. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 332-340
5.		Məhcür Şirvani və onun “Qisseyi-Şirzad” əsəri. Məhəmmədin “Şəhriyar” dastanı. Əsərin məzmunu, ideyası, bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 492-503. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 340-346;

			374-385
6.		Molla Vəli Vidadinin həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı barədə ümumi məlumat. Lirikasının mövzu dairəsi, bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 634-650. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 346-357
7.		Molla Pənah Vəqifin həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı barədə. Lirikasının əsas xüsusiyyətləri barədə. M. P. Vəqifin Azərbaycan realizminin təşəkkülündə və ədəbi dilimizin inkişafında rolu. XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda siyasi şərait və ədəbi-mədəni mühit haqqında. Yazılı ədəbiyyatda aşiq şer tərzii.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 650-679. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 357-374 Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 10-17.
8.		Aralıq imtahanı	
9.		Klassik yazılı ədəbiyyatın inkişaf xüsusiyyətləri. Heyran xanım Dünbuli və Ə. Nəbatinin həyatı və yaradıcılığı.	F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 10-32; 32-83; 83-106,
10.		A. Bakıxanovun həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı barədə. “Gülüstani-İrəm”, “Kitabi-Əsgəriyyə”, “Nəsihətlər” əsərlərinin mövzusu və məzmunu, ideya baxımından təhlili	Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 18-49; F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 129-166
11.		Mirzə Şəfi Vazehin həyatı, yaradıcılığı haqqında. İ. Qutqaşının həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı haqqında. “Rəşid bəy və Səadət xanım” əsərinin mövzusu, məzmunu və ideyası.	Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 74-83. F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 166-183; 183-191
12.		Xurşud Banu Natəvanın lirikası, qəzəllərinin ideya-bədii xüsusiyyətləri. Mətn üzərində iş. XIX əsrin I yarısında satirik poeziya haqqında ümumi məlumat.	F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 236-253; 191-206
13.		Qasım bəy Zakirin həyatı, yaradıcılığı və lirikası haqqında. Şairin satiraları, ictimai məzmunlu şeirləri.	Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 49-74. F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 206-236
14.		XIX əsrin 50-60-cı illərində Azərbaycanın iqtisadi-mədəni həyatının xülasəsi. Bu dövrdəki ədəbi mühit. Klassik poeziyanın durumu. Mərsiyə şeri.	F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 236-253
15.		Azərbaycanda maarifçilik hərəkatı.	Y. Qarayev. Realizm: sənət və

		Maarifçi-realist ədəbiyyatın güclənməsi.	həqiqət. "Elm" nəşriyyatı, Bakı, 1980, s. 56-73
16.		Final imtahanı	